

10.3.2025

Suomen Metsästäjäliiton Pohjois-Savon piiri ry
Kirkkokoskentie 578
73830 Siikajärvi
mirva.lukkarinen@metsastajaliitto.fi

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite: MMM:n lausuntopyyntö <https://mmm.fi/lausunnolla>

Lausuntopyyntö (Dnro VN/36093/2024)

Lausunto maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta

Suomen Metsästäjäliiton Pohjois-Savon piiri ry kiittää mahdollisuudesta lausua esityksen kohteena olevasta asetusaluksesta ja toteaa seuraavaa:

Metsästyskulttuuri on tärkeä suomalaisten ikaikainen perinne, jota ei tulisi missään nimessä päästää katoamaan. Tällä hetkellä ja jo vuosia on jatkunut tilanne, joka hankaloittaa metsästystä Suomessa ja jos siihen ei tule muutosta, niin metsästyskulttuuri ja sen mukana tulevat hyödyt yhteiskunnalle tulevat katoamaan. Pääasiallisesti metsästystä ja metsästyskoirien käyttöä Suomessa hankaloittaa susien suuri lukumäärä. Jatkossa suden lisäksi myös karhu- ja ilvestilanne tulee hankaloittamaan metsästystä ja muutenkin luonnossa liikkumista. Pihahavainnot suurpedoista lisääntyvät ja luovat turvallisuushkia varsinkin maaseudulla asuville ihmisille. Koiravahinkolistat itsessään eivät enää kerro totuutta susien ja suurpetojen aiheuttamista vahingoista, koska monilla metsästysalueilla on koirilla metsästyksessä luovuttu suuren vahinko riskin takia. Metsästäjien ja metsästyskoirien lisäksi luonnossa on paljon muitakin kulkijoita kuten marjastajia, sienestäjiä ja retkeilijöitä, joille edellä mainitut harrasteet tuovat yleensä runsaasti virkistys- ja mielenterveys hyötyjä, joten turvallinen ja varsinkin peloton maastossa kulkeminen tulisi turvata.

Lakiesityksen hyvät asiat

Lakiesityksen hyviä elementtejä ovat, että kannanhoidollisen metsästyksen hyväksyttävä päämäärä määriteltäisiin säädöksen kautta, samoin myös suurpetojen kannanhoidon toteuttaminen alueellisesti on ehdottoman hyvä asia. Hienoa on myös se, että lupia käsiteltäessä otettaisiin huomioon suojelun lisäksi myös taloudelliset ja sosiaaliset seikat.

Lakiesitys jää puutteelliseksi

Lakiesitys jää puutteelliseksi muutamien asioiden osalta. Siinä olisi tärkeää määritellä suden suotuisalle suojelutasolle viitearvo eli määriteltäisiin kansallisesti se susien määrä, jossa susien suojelu olisi riittävällä tasolla ja sen ylittävältä osalta sudet olisivat metsästettävissä. Jos tämä olisi kirjattuna lakiin, niin se mahdollistaisi kannanhoidollisen metsästyksen. Tässä tulisi huomioida kantojen rajoittamisen kannalta mm. tarve suurpetojen tiheyden säätelyyn, kannanhoidon sosioekonomiset tavoitteet kuten ihmisten turvallisuuden varmistaminen, tavoite mahdollistaa kotieläintuotanto sekä vähentää laitonta tappamista. Laissa on todettava, että riistaeläinkantojen säätely kuten mm. hirvien kannanhoito sekä metsästys ovat yhteiskunnallinen kysymys, johon petokantojen säätelyllä vaikutetaan.

On myös huomioitava, ettei susien määrä saa olla niin suuri, että hirvieläinten kantojen hoidon mahdollisuus estyisi. Tällä hetkellä tämä ei toteudu Pohjois-Savossakaan kaikkialla. Monin paikoin laajahakuisen koiran käyttäminen mm. hirvenmetsästyksessä on estynyt ja tämä vaikeuttaa pyyntiä ja paikoin jopa estää sen kokonaan. Jos hirvikantoja ei pystytä hallitsemaan, niin sillä on suora vaikutus hirvien aiheuttamiin lisääntyviin vahinkoihin niin liikenteessä kuin metsätaloudessa. Suurpedot (lähinnä sudet) vaikeuttavat ja estävät koirien käyttämistä SRVA- toiminnassa, koska liian tiheän susikannan alueilla ei voida harjoittaa laajahakuisilla koirilla metsästystä ja samalla harjoittelua mahdollisia SRVA- tilanteita varten. SRVA-toimintaan tarvitaan nimenomaan tietyille riistalle (esimerkiksi suurpedot) toimivia koiria metsästäjien avuksi, mutta jos niiden kannanhoidollista metsästystä ei päästä harjoittamaan, niin meillä ei kohta ole enää myöskään kyseisille riistalajeille toimivia koiria, koska niitä ei pystytä harjoittamaan eikä näin ollen toteamaan niiden toimivuutta. Jokainen koira on myös yksilö, joka voi merkitä metsässä tapahtuvia asioita eri tavoilla isännälleen, myöskin tämän takia koirien harjoittaminen on tärkeää, että tiedetään kuinka koira toimii ja merkitsee erilaisia asioita metsässä. Tämä vaikuttaa suoraan myös vapaaehtoisten SRVA-toimijoiden turvallisuuteen suurpeto- ja hirvitehtävillä.

Susien ja muiden suurpetojen määrän rajoittamisella tulisi pyrkiä turvaamaan suomalaisen metsästykskulttuurin säilyttäminen kuten myös samalla varmistaa kansalaisten luottamus hyvään hallintotapaan. Säädöksiin on ehdottomasti vahvistettava suurpetojen kannanhoitosuunnitelmien juridinen asema, koska tähän asti oikeuslaitos ei ole katsonut niillä olevan merkitystä poikkeuslupien perustelemiseen.

Lähitulevaisuudessa myös tiheä karhukanta ja mahdollisesti myös räjähtänyt ilveskanta tulee aiheuttamaan ongelmia, jos niitä ei pystytä metsästyksen keinoin pitämään arkoina ihmisiä ja ihmisten asuinpaikkoja kohtaan. Pelkkä suurpetojen karkoittaminen ei pidemmän päälle tule toimimaan, että suurpedot pysyisivät riittävän ihmisarkoina ja väistäisivät ihmistä. Tähän tulee myös vaikuttamaan oleellisesti alueen tarjoama ruokatilanne suurpedolle ja näin ollen suurpetojen liian suuret tiheydet alueittain tulevat näyttäytymään tulevaisuudessa mahdollisesti osittain nälkiintyneinä suurpetoina, jotka tulevat ihmisten pihapiiriin helpon ruuan toivossa.

Suden kannanhoidollisen metsästyksen toteutuessa myös muu metsästys mahdollistuu turvallisesti ilman susien tuomaa uhkaa.

Lainsäädännöllä tulisi myös määritellä, että riistahallinto olisi se taho, joka tuottaisi paikallistasolla aineiston suurpetojen kannanhoidollisten poikkeuslupien perustelemiseen. Siihen sisältyisi mm. alueellinen suurpetokantojen suunnittelu, toimijoiden kuuleminen ja lupien perusteludokumenttien tuottaminen, koska nykyisellään yksittäinen metsästäjä ei pysty perustelemaan hakemuksissaan suurpetojen poikkeuslupia.

Yhteenveto

Suomessa on suurpetojen osalta ollut jo vuosien ajan tilanne, joka hankaloittaa metsästystä niin paljon, että metsästyskulttuuri ja sen yhteiskunnalle mukanaan tuomat hyödyt ovat pikkuhiljaa katoamassa.

1. Lakiesitykseen tulisi ehdottomasti lisätä suden suotuisan suojelutason viitearvo sekä todettava, että riistaeläinkantojen säätely (mm. hirvien kannanhoito sekä metsästys) on yhteiskunnallinen kysymys, johon petokantojen säätelyllä vaikutetaan.
2. Säädöksiin on ehdottomasti vahvistettava suurpetojen kannanhoitosuunnitelmien juridinen asema, koska tähän asti oikeuslaitos ei ole katsonut niillä olevan merkitystä poikkeuslupien perustelemiseen. Jos suurpetojen (pääasiallisesti suden) kannanhoidollinen metsästys toteutuisi, myös muu metsästys mahdollistuisi turvallisesti.
3. Lisäksi lainsäädäntöön tulisi määritellä, että riistahallinto toteuttaisi paikallistasolla aineiston suurpetojen kannanhoidollisten lupien perustelemiseen.

Kuopio 10.3.2025

SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITON POHJOIS-SAVON PIIRI RY

Mirva Lukkarinen